

CEGESOMA NEWSLETTER

NR 46 - APRIL 2019

[nl](#) [fr](#) [en](#)

FILMVOORSTELLING

Neem deel aan de (Franstalige) filmvoorstelling '*L'histoire d'espoir de la résistante armée Sarah Goldberg*' en het daarna volgende debat met de regisseuse, Patricia Niedzwiecki op 16 mei 2019 van 17.30 u. tot 19 u. in de Cinematek (Bijeenkomst Publieksgeschiedenis van het CegeSoma). [\[MEER INFO\]](#)

http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3880

DUBBELE UITNODIGING

Op 20 mei 2019 is er een privé-bezoek aan de nieuwe permanente tentoonstelling 'Oorlog-Bezetting-Bevrijding' in het Koninklijk Legermuseum/*War Heritage Institute* en op 19 juni 2019 een conferentie met debat over de inzet en actuele uitdagingen van een oorlogsmuseum met Wannes Devos en Kevin Gony (Bijeenkomst Publieksgeschiedenis CegeSoma). [\[MEER INFO\]](#) http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3892

[/cms/index_nl.php?article=3892](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3892)

UITNODIGING

Neem deel aan de (Nederlandstalige) studiedag 'Van Bevrijding naar Overwinning: een nieuwe kijk op heemkunde' op maandag 17 juni 2019 in het Rijksarchief Gent, bestemd voor de lokale historische kringen. [\[MEER INFO\]](#) http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3894&pag0nbr=96&pagofs=0

JAARVERSLAG

Het CegeSoma presenteert zijn jaarverslag 2018 : lees en ontdek wat in 2018 werd gerealiseerd.

[\[MEER INFO\]](#) http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3888&pag0nbr=96&pagofs=0

BTNG

Profiteer van de prijsreductie van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis om uw collectie te vervolledigen of te beginnen. [\[MEER INFO\]](#) http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3877&pag0nbr=96&pagofs=0

[pagofs=0](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3877&pag0nbr=96&pagofs=0)

CALL FOR PAPERS

Wenst u deel te nemen aan een workshop in 2020 over diverse vormen van spektakel geproduceerd in bezet België tijdens Twee Wereldoorlogen (film, theater, music-hall, circus, dansavonden of cabaret....) ? Aarzel niet ons een voorstel van presentatie te sturen. [\[MEER INFO\]](#) http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3883&pag0nbr=96&pagofs=0

[/cms/index_nl.php?article=3883&pag0nbr=96&pagofs=0](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3883&pag0nbr=96&pagofs=0)

PROJECT UGESCO

(Her-)ontdek het nieuwe crowdsourcing-platform UGESCROWD, ontwikkeld in het kader van het project UGESCO. [\[MEER INFO\]](#) http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=3890

Vierde bijeenkomst Publieksgeschiedenis van het CegeSoma

Cinematek , donderdag 16 mei 2019 (17.30 – 19.00 u.)

'L'histoire d'espoir de la résistante armée Sarah Goldberg'

Filmvertoning (in het Frans) met debat in aanwezigheid van de regisseuse, Patricia Niedzwiecki.

Voor zijn vierde Ontmoeting Publieksgeschiedenis nodigt het CegeSoma u samen met de Cinematek uit voor de vertoning van de film van Patricia Niedzwiecki 'L'histoire d'espoir de la résistante armée Sarah Goldberg' (6e film in de herinneringscollectie "Les trous de la mémoire").

Sarah Goldberg werd geboren te Warta (Polen) op 1 januari 1921 en overleed te Brussel in 2003. Ze was een Joodse weerstandster van het eerste uur en een overlevende van Auschwitz-Birkenau. In deze film brengt ze een sterk en aangrijpend getuigenis.

Als geëngageerd jongvolwassene neemt ze in 1936 deel aan solidariteitscampagnes voor de Internationale Brigades. In 1941 is ze een aantal maanden actief voor het Rode Orkest, een militair inlichtingennetwerk van de Sovjets, terwijl ze officieel nog altijd secretaresse is in een Brusselse hoedenzaak. Ze leert hoe ze een radiozender moet bedienen om gecodeerde en versleutelde berichten door te seinen en ze wordt boodschapper van het netwerk.

Vervolgens neem ze "dienst" in de 1e Joodse compagnie van de Gewapende Partizanen, die rechtstreeks afhangt van het Onafhankelijkheidsfront, en ze begint verraders en collaborateurs te schaduwen.

In juni 1943 wordt ze na verklikking thuis aangehouden en gedeporteerd.

Ze maakt een vreselijke tijd door en wordt uiteindelijk in april 1945 bevrijd door het Rode Leger.

Na de oorlog wijdt ze haar leven aan het brengen van getuigenissen en aan de strijd tegen elke vorm van racisme, zodat de jongere generaties "nooit zouden vergeten".

We nodigen je uit om samen Patricia Niedzwiecki kennis te maken met deze bijzondere en inspirerende levensloop. Met veel gevoel, fijnzinnigheid en openheid zal zij ons meenemen in een reis doorheen de lotgevalen van een uitzonderlijke vrouw.

Genodigde:

Patricia Niedzwiecki is schrijfster, regisseuse, onderzoekster, doctor in de letteren en humane wetenschappen en doctor in de historische literatuurstudie en semiologie van tekst en beeld aan de universiteit Parijs VII.

Ze is experte en consulente bij het Europees Parlement en bij de Europese Commissie.

Ze leidt een instelling voor onderzoek naar de ontwikkeling van de Europese culturele ruimte (IRDECOF) en is stichtster en voorzitter van de *Association française et Observatoire de la Féminisation* te Parijs.

Ze werkt mee aan het schrijven van feminiseringscodes en woordenboeken. Ze schreef theaterstukken en is de regisseuse van de historische collectie "Les trous de la mémoire", van films over genderdifferentiatie - een thema waarin ze gespecialiseerd is -, van "Rétro" (2017) ...

De ontmoeting vindt plaats in de Cinematek (Baron Hortastraat 9, 1000 Brussel- nabij het Centraal Station) en wordt gevolgd door een debat.

Voor wie moeilijk trappen kan nemen is er een ingang via het Paleis voor Schone Kunsten/BOZAR te Brussel (Ravensteinstraat 23, 1000 Brussel).

Graag vooraf inschrijven: isabelle.ponteville@arch.be of 02.556.92.11 met storting van € 5 op de rekening van het CegeSoma : IBAN: BE12 6792 0045 0092 - BIC: PCHQBEBB + als mededeling: naam en voornaam + Cinematek).

Aarzel zeker niet andere belangstellenden mee te brengen!

◀ [Terug](#) ▶

Vijfde dubbelbijeenkomst Publieksgeschiedenis van het CegeSoma

1. In het Koninklijk Legermuseum /War Heritage Institute op 20 mei 2019 (10.00 – 11.45 u.)

Privébezoek aan de nieuwe permanente tentoonstelling 'Oorlog- Bezetting– Bevrijding'

2. In het CegeSoma, op 19 juni 2019 (12.30 – 14.00 u.)

'Welke zijn de huidige uitdagingen van een oorlogsmuseum?'

Lezing en debat met Wannes Devos en Kevin Gony, gemodereerd door Chantal Kesteloot

Kevin Gony u ook hun synthesewerk voorstellen: **'Oorlog. Bezetting. Bevrijding. België 1940-1945'**, Lannoo, 2019, 328 blz. Het werk werd ook gepubliceerd in het Frans en het Engels.

Het boek zal te koop worden aangeboden aan € 29,99 en wie dat wenst kan het laten signeren door de auteurs.

Op 8 mei e.k. worden in het Legermuseum / War Heritage Institute de gloednieuwe zalen geopend over de periode 1939-1945, een gebeurtenis waar reeds lang naar werd uitgekeken.

Deze inhuldiging betekent ook het begin van een nieuwe herdenkingsperiode, namelijk van de 75e verjaardag van de Bevrijding en van het einde van de Tweede Wereldoorlog.

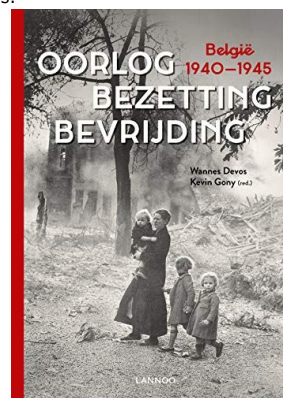
Ter kennismaking met de rijke inhoud van deze nieuwe zalen (uniek beeldmateriaal, getuigenissen en meer dan 2000 voorwerpen op een oppervlakte van 3000 m²) - de grootste tentoonstelling over WO II in België - **nodigen het CegeSoma en de vzw 'Vrienden van het CegeSoma'** u uit voor een gratis uitzonderlijk bezoek en een nabespreking.

Deze vijfde "dubbelontmoeting" Publieksgeschiedenis heeft dus twee delen:

- **Op maandag 20 mei** (wekelijkse sluitingsdag van het museum) krijgt u het voorrecht om in alle rust de nieuwe zalen over 1939-1945 te bezoeken. Uw gids is een van de spilfiguren en ontwerpers van deze zalen, namelijk Kevin Gony voor de Franstaligen en Wannes Devos voor de Nederlandstaligen.

- **Op woensdag 19 juni** kan u in het CegeSoma mee debatteren tijdens een (tweetalige) Ontmoeting Publieksgeschiedenis die zal worden gemodereerd door Chantal Kesteloot. Onze genodigden zullen trachten te antwoorden op de vraag in hoeverre de nieuwe zalen belangrijk zijn voor de toekomst van het Legermuseum /War Heritage Institute en welke de opdrachten zijn van musea over oorlogsgeschiedenis.

Tijdens de lezing met debat op 19 juni in het CegeSoma zullen Wannes Devos en

Als historicus in 2008 afgestudeerd aan de Universiteit Gent (Publieksgeschiedenis, Hedendaagse Geschiedenis) behaalde **Wannes Devos** in 2009 een aanvullende master in de Bedrijfseconomie (Overheidsmanagement). Hij was enkele jaren bijzonder medewerker bij het Unesco Platform Vlaanderen en werkte in 2013 een aantal maanden bij het *NS-Dokumentationszentrum* in Keulen. Als wetenschappelijk medewerker is hij vandaag een klein decennium verbonden aan het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis, dat sinds 2017 deel uitmaakt van het *War Heritage Institute*. Hij doet onderzoek onder het promotorschap van Bruno De Wever (Universiteit Gent) en Kees Ribbens (Erasmus Universiteit Rotterdam) over de musealisering van oorlog en geschiedenis in nationale militaire musea, waarover hij al diverse publiekshistorische artikels publiceerde.

Kevin Gony is geschiedkundige van de universiteit van Luik en wetenschappelijk medewerker bij het Koninklijk Museum van het Leger en de Krijgsgeschiedenis (*War Heritage Institute*), waar hij vooral werkt op de Tweede Wereldoorlog buiten West-Europa.

Hij is mediëvist van opleiding en zijn interessegebieden zijn de vroege middeleeuwen in het Westen en de geschiedenis van het Midden-Oosten.

Samenvatting:

- **Privébezoek aan de tentoonstelling "Oorlog - Bezetting - Bevrijding"** in het Koninklijk Legermuseum/War Heritage Institute op 20 mei 2019 (10.00 – 11.45 u.).
Adres : ingang via de Renaissancelaan (laan rechts van het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) : wandel ongeveer 100 meter tot aan een grote blauwe poort (dienstingang van het museum) = Jubelpark 3).
Graag inschrijving vooraf: isabelle.ponteville@arch.be of 02.556.92.11.
- **Lezing met debat "Welke zijn de huidige uitdagingen van een oorlogsmuseum?"** in het CegeSoma, op 19 juni 2019 (12.30 – 14.00 u.).
Adres : CegeSoma – Luchtvaartsquare 29 – 1070 Brussel (conferentiezaal – 1e verdieping).

Graag inschrijving vooraf: isabelle.ponteville@arch.be of 02.556.92.11 met vermelding of u al dan niet de lichte lunch wil gebruiken * + uw keuze (5 euro vooraf over te maken op de rekening van het CegeSoma : IBAN: BE12 6792 0045 0092 - BIC: PCHQBEBB + als mededeling uw naam en voornaam + Ontmoeting Publieksgeschiedenis WHI).

* Keuze1 : biobroodje kaas/groenten (+ plat water, bruiswater of sinaassap) / * Keuze 2 : biobroodje ham/groenten(+ plat water, bruiswater of sinaassap)

Aarzel niet andere belangstellenden mee te vragen!

◀ [Terug](#) ▶

Studiedag voor lokale onderzoekers en heemkundige kringen

'Van Bevrijding naar Overwinning'

17 juni 2019 – Rijksarchief te Gent

Het Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij (CegeSoma), de 4e operationele directie van het Rijksarchief in België, organiseert op 17 juni e.k. een studiedag speciaal voor heemkundekringen.

De eerste Engelse bevrijders arriveren te Gent, 6 september 1944. ©CegeSoma/Rijksarchief.

Het event wordt georganiseerd in samenwerking met het Rijksarchief te Gent, dat fungeert als gastheer en zelf deelneemt aan het programma.

Meer dan ooit wensen we de inspanningen te ondersteunen die lokaal worden ondernomen om de kennis over de twee wereldconflicten te verrijken en kenbaar te maken aan het grote publiek.

Ditmaal willen we met u van gedachten wisselen over een actueel thema van dit verjaardagsjaar, namelijk hoe de gemeenten zijn omgegaan met de gebeurtenissen die zich voordeden van de Bevrijding in september 1944 tot de definitieve overwinning op het nazisme in mei 1945.

De studiedag wil een aantal denkpistes aanreiken maar ook praktische raad geven om u te helpen bij uw onderzoek of om concrete projecten te realiseren.

De studiedag is er voor u: we voorzien tijd voor reacties bij de lezingen en er wordt meer dan een uur uitgetrokken voor discussies in een plenaire zitting of onder vorm van groeps gesprekken, over thema's die u ons zelf kan voorstellen.

Het kan daarbij gaan over onderwerpen in verband met krijgsgeschiedenis (rol van de geallieerden bij de Bevrijding, wedersamenstelling van het Belgisch leger, de terugkeer van Belgische krijgsgevangenen, het samenleven tussen burgers en soldaten, de V1- en V2-bombardementen, enz.) of burgerlijke geschiedenis (repressie van de collaboratie en de reacties van het volk op het regeringsbeleid, ontwapening van het verzet, sociale conflicten, het begin van de Koningskwestie, de terugkeer van politieke gevangenen, het cultureel en sportief leven, enz.).

Er kan ook gesproken worden over allerhande projecten, zoals boekwerken, tentoonstellingen, websites, trajecten doorheen de gemeente, enz.

Om ons in staat te stellen dit onderdeel van de dag zo goed mogelijk voor te bereiden vragen we u om ons ten laatste op 27 mei met [dit formulier](#) uw interessegebieden of vragen kenbaar te maken.

Praktische informatie:

De studiedag vindt plaats op **17 juni 2019 van 9.15 u. tot 16.00 u** bij [het Rijksarchief te Gent, Bagattenstraat 43 - 9000 Gent.](#)

Graag inschrijving ten laatste op maandag 27 mei 2019 bij isabelle.ponteville@arch.be of 02.556.92.11. met vooraf storting van:

- **5 euro op de rekening van het CegeSoma : IBAN: BE12 6792 0045 0092 - BIC: PCHQBEBB + als mededeling: 'naam en voornaam + Gent' indien u tijdens de middag de lichte lunch niet wenst te gebruiken;**

- **12 euro à op de rekening van het CegeSoma : IBAN: BE12 6792 0045 0092 - BIC: PCHQBEBB + als mededeling: 'naam en voornaam + Gent + lunch keuze 1 of keuze 2' als u tijdens de middag de lichte lunch wil gebruiken.**

* Keuze1 : biobroodje kaas/groenten (+ plat water, bruiswater of sinaassap) / * Keuze 2 : biobroodje ham/groenten(+ plat water, bruiswater of sinaassap).

Programma:

- 9.15 – 9.45 : Onthaal
- 9.45 – 10.00. : Voorstelling van de dag - Paul Drossens (Rijksarchief Gent)
- 10.00 – 10.20 : Stand van zaken en onderzoekspistes - Nico Wouters (CegeSoma/Rijksarchief)
- 10.20 – 10.40 : Burgerlijke bronnen - Gert De Prins (Dienst Archief Oorlogsslachtoffers/Rijksarchief)
- 10.40 – 11.00 : Vragen & Antwoorden
- 11.00 – 11.20 : Koffiepauze
- 11.20 – 11.40 : Militaire bronnen - Frank Seberechts (Vredescentrum Provincie en Stad Antwerpen)
- 11.40 – 12.00 : Publieksprojecten : mogelijkheden - Chantal Kesteloot (CegeSoma/Rijksarchief)
- 12.00 – 12.30 : Vragen & Antwoorden

Antwerpen, schade als gevolg van het neerkomen van een vliegende bom op 11 november 1944, Breydelstraat© CegeSoma/Rijksarchief.

- 12.30 – 13.30 : Lunchtijd
- 13.30 – 13.50 : Lokale bronnen – Paul Drossens (Rijksarchief Gent)
- 13.50 – 14.10 : Regionale initiatieven – Hendrik Vandeginste (Consulent Heemkunde Vlaanderen)
- 14.10 – 14.30 : Vragen & Antwoorden
- 14.30 – 14.50 : Koffiepauze
- 14.50 – 16.00 : Debatten/debatgroepen

Mogen we vragen dit bericht en het formulier zo ruim mogelijk te verspreiden bij uw leden. Aarzel zeker ook niet andere belangstellenden mee te vragen!

◀ [Terug](#) ▶

CegeSoma presenteert zijn Jaarverslag 2018

2018 was een wisseljaar voor het CegeSoma, op de wip tussen twee grote oorlogsherdenkingen.

Het was ook een jaar waarin de basis werd gelegd voor de strategische oriëntering van het onderzoeksbeleid en de grondige hernieuwing van ons collectie- en depotbeleid.

Zo werden belangrijke stappen gezet in de uitvoering van ons meerjarenplan (2017-2020).

U vindt hier [het jaarverslag van de activiteiten van CegeSoma voor 2018](#).

◀ [Terug](#) ▶

Een prijsverlaging én een verjaardagsnummer van het BTNG in 2019

Dankzij de financiële steun van de Universitaire Stichting en het FNRS hebben we goed nieuws : de prijs van het BTNG wordt verlaagd. Als particulier betaalt u voortaan slechts 40 euro (excl. verzendkosten) voor een abonnement van vier nummers; instellingen betalen nog 60 euro (excl. verzendkosten). Voor een enkelnummer betaalt u voortaan nog slechts 15 euro (enkelnummer) of 25 euro (dubbelnummer). Boekhandelaars kunnen nog genieten van een korting van 20%. Deze drastische prijsverlaging gaat echter allesbehalve ten koste van de inhoud.

Het eerste nummer van het BTNG zal in juni 2019 verschijnen. Dit nummer zal vier artikelen bevatten, over de plaats van de Vlaming in de Duitse nationaalsocialistische huwelijkspolitiek, de activistische Raad van Vlaanderen (1917-1918), de Belgische militaire bewapeningspolitiek in de jaren 1930 en de Belgische diplomatie in relatie tot het Zaïre van president Mobutu. Het nummer bevat ook boekrecensies en een overzicht van nieuwe doctoraten.

Het daaropvolgende nummer staat ook in de steigers en wordt heel bijzonder. Niet minder dan drie verjaardagen vormen de aanleiding voor dubbelnummer 2-3 : de vijftigste verjaardag van het BTNG, de vijftigste verjaardag van het CegeSoma (Rijksarchief) en de herdenking van 75 jaar bevrijding van België.

Het dubbelnummer 2-3 wordt daarom een themanummer over '75 jaar geschiedenis WO II in België' met bijdragen van ca. 15 auteurs. Het nummer zal worden voorgesteld op een zitting in de senaat op 10 december 2019.

Een ideaal moment om uw abonnement te vernieuwen. U kan dit doen door een bericht te sturen aan Hilde Keppens (hilde.keppens@arch.be) met vermelding van 'abonnement BTNG'.

◀ [Terug](#) ▶

Oproep tot bijdragen : Cultures of Spectacles in German-occupied Belgium. Parallels and Differences between the First and the Second World War.

In maart 2020 organiseert het Instituut voor Media Studies van de KU Leuven samen met CegeSoma-Rijksarchief een [workshop](#) over de verschillende vormen van spektakel (cinema, theater, musichall, circus, volksfeesten, dans, cabaret,...) die in België plaatsvonden tijdens beide wereldoorlogen.

De focus ligt op de spektakels als attractiepool maar ook op het publiek dat er aanwezig was en de plaatsen waar de evenementen doorgingen.

De workshop kadert in het FWO-netwerk "Scientific Research Community 'Cultures of Spectacles'" en wil onderzoekers samenbrengen met verschillende achtergronden en uit diverse vakgebieden.

Indien u hiervoor belangstelling heeft, aarzel dan zeker niet ons een voorstel van bijdrage te bezorgen (**vóór 3 juni 2019**).

◀ [Terug](#) ▶

Editathon van het CegeSoma 'Brussel in oorlogstijd'

Op 25 april ll. organiseerde het CegeSoma zijn eerste Editathon rond het thema "Brussel in oorlogstijd" o.a. om het grote publiek te laten kennismaken met [het nieuwe crowdsourcing-platform 'Ugescrowd'](#) dat werd ontwikkeld in het kader van het UGESCO-project.

Naast het verrijken van de inhoud van de beschrijvingen bij de fotocollecties van het Centrum wilde dit event ook een netwerkmoment bieden om een nieuw publiek te sensibiliseren voor de uitdagingen van collectiebeheer.

We wilden via een experimenteel platform nieuwe belangstelling wekken voor ons archief.

Het event kwam niet alleen de deelnemers ten goede die op speelse wijze nieuwe informatie konden ontdekken maar ook aan de verantwoordelijken van het platform, aangezien ze de aangebrachte informatie konden gebruiken.

Op termijn zal het testen van het platform niet alleen de kwaliteit van de gegevens verbeteren maar zullen de algoritmes van het programma voor visuele herkenning hierdoor kunnen 'bijleren'.

Met de resultaten van dit experiment zullen de verschillende functies van Ugescrowd bovendien kunnen worden uitgebouwd.

De balans van de avond is dus absoluut positief: een dergelijk participatief event helpt - via toegankelijke digitale tools - bruggen slaan tussen het publiek en de collecties.

Zeer binnenkort vindt u op de blog BelgiumWWII een artikel dat u kennis laat maken met het platform, in zoverre u zelf nog niet op ontdekking bent gegaan...

◀ [Terug](#) ▶